

דברות קודש

מאת
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת וישלח

נאמטא

כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה

או לעילוי נשמת

ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:

א.ש. אשדוד

0527627127

פרשת ויצא תשפ"ב

קידושא רבא בצפרא דשבתא

שמחת הולדת הבת לידידנו הרה"ג רבי אפרים קץ שליט"א מגיד שיעור בבית מדרשינו בן ידידנו הרה"ח רבי שלום ישראל קץ שליט"א

שמעתי פעם מהרה"ח רבי משה זינגר ז"ל שאמר בשם כ"ק אאזמו"ר זי"ע שזה הענין מה שאנו אומרים במודים דרבנן 'על שהחייתנו וקיימתנו, בן תחינו ותקימנו', שאנו סומכים הבקשה להודאה שתיכף ומיד להודאה צריך להיות בקשה על העתיד.

ויש לומר עוד בזה הענין, ובהקדם אבאר מה שאנחנו אומרים בתפילת נשמת 'ואילו פינו מלא שירה כים, ולשונונו רנה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות כשמש וכירח'. דמה שאנחנו אומרים 'ואילו פינו מלא שירה כים' מובן, אבל מה שאנו אומרים 'ולשונונו

ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את ה' על בן קראה שמו יהודה ותעמד מלדת (בראשית כט לה).

בספר דברי תורה להרה"ק ממונקאמש (א י) מביא ששמע בשם רבינו הקדוש החוזה מלובלין זי"ע שהטעם שעמדה לאה מלדת, מכיון שהודה לאה על העבר ולא ביקשה גם על העתיד, על כן נמנע ממנה ללדת בינתיים. כי צריכים בכל דבר שאומרים ברוך ה' בעד זה הענין, יאמרו מיד כן יעזור השם יתברך להלאה, דאם לא כן הרי זה כמעמיד ופוסק מעיני הישועה כשמברך רק על העבר.^א

א. באור החיים הק' כתב על לידת יששכר (שם ל יז), וישמע אלוקים - מגיד שהתפללה לה'. ואפשר לפרש כי מיד שהכירה לאה טעותה שלא התפללה, הוסיפה ללדת עוד שבטים.

הכוחות שיצליח להתגבר על נסיונות אלו, תפילה כזו המשולב מהודאה ובקשה, הוי סגולה שתתקבל בקשתו לפני ארון כל.

בשנולד תינוק יש את שתי הבחינות האלו ההודאה והבקשה, ההודאה על כל החסדים שנתגלה בעת הלידה, וגם תפילה בקשה על העתיד, על כל הנסיונות שעובר על האדם במשך שנות חייו, וכשמתפללים מתוך הודאה, תפילה כזאת מסוגלת שתתקבל ברצון.

בשעושים שמחה יש לענין הודאה בחינה מיוחדת, שהוא 'אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו' (תהלים קט ל). ושמעתי מספרים בשם הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א שהגיע אליו אב שהיה מתקשה עם שידוכים בשביל בתו, שאל לו רבי חיים אם עשה קידוש כשנולדה בתו, ענה שלא עשו קידוש, אמר לו רבי חיים שיערוך כעת קידוש בשביל בתו, שחסר לו הברכות שמאחלים להאב כשעושים קידוש, שיוכה לגדלה לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

רנה כהמון גליו' קשה להבין, דהלא ידוע דגלים מראים על הנסיונות ודברים קשים שעברים על האדם, כמאמר הגמרא (יבמות קכא.) כל גל וגל שבא עלי נעניתי לו ראשי², וא"כ איך שייך בזה לשון רינה.

עוד צ"ל בהמשך מה הוא הכוונה במה שאנו אומרים 'ועינינו מאירות כשמש וכירח', דאיך שייך לומר על הירח 'מאירים', דהלא הירח אין לו אור של עצמו וכל אורו הוא מהשמש, ואפילו אם נאמר שגם הלבנה יש לו בחינה שהוא מאיר, בכל זאת איך הפסוק כוללם יחד.

אלא שבאמת צריכים להודות להשי"ת אפילו על דברים שלפי ראות עיני האדם הם אינם טובים, והם נראים כמו גלים שהם נסיונות, ואינם מאירים כמו שמש, וגם על דברים אלו צריכים להודות. אבל אם האדם כשמתגלה לו חסדים, מודה להשי"ת ואומר 'עד הנה עזרונו רחמוך, ולא עזבונו חסדיך' ובחדא מחדא גם מתפלל על העתיד, 'ואל תמשנו ה' אלוקינו לנצח', שגם אם יהיו לו נסיונות, מבקש מהשי"ת שיתן לו

ב. וכן הוא בתהלים (מב ח), 'כל משבריך וגליך עלי עברו', ופירש במצודת ציון, כל משבריך - צרות מרובות כגלי הים עוברים עלי.

בפועל הוא יושב בכלול, אבל הוא יושב ולומד יומם ולילה, ולכן אין זה פלא שבנו רבי אפרים זוכה ומרביץ תורה לרבים, וכמו שהעולם אומר 'די עפל פאלט נישט וויט פונעם בוים' (התפוח לא נופל רחוק מהעץ).

יעזור השי"ת שיזכה רבי אפרים לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים, ולראות מלוא חפניים נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח, ויזכו הסבים וכל המשפחות לראות רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח, ונזכה כולנו לראות רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

ומתאמרא בשם הרה"ק הבית ישראל מזגור זי"ע, שהתינוק כשהיא בוכה, היא בוכה כדי לעורר את אביו מהשינה, ויקום ללמוד תורה, ומה עושה האבא, 'ער שטייט אויף און ווערט א קי און געבט מילעד' (הוא קם ונעשה פרה שנותנת חלב).

אצל רבי אפרים אפשר לומר, שב"ה הבת שגולדה לו למזל"ט היא כבר 'בת תלמיד חכם', וב"ה שאביו הרב רבי שלום ישראל נמצא איתנו בשמחה, את רבי שלום ישראל אני כבר מכיר קרוב לארבעים שנה, ומו שמכירו יודע שהוא אף פעם לא עזב את הכלול, אמנם כי איני יודע אם

דעוא דרעוין

הקב"ה לכל הימים נתת בן זוג, כי ימי חול הם ששה, שלשה זוגות, ולי לא נתת בן זוג, אמר לה הקב"ה, כנסת ישראל היא בן זוגך.

וידוע דסתם ימים הוא שנה (כתובות נו:), כמו דכתיב, תשב הנערה אתנו ימים או עשור (שם כד נה), וכך אמרה לו אמו, וישבת עמו ימים אחדים

ויעבד יעקב כרחל שבע שנים ויהיו בעיניו ימים אחדים כאהבתו אתה (בראשית כט כ). וברש"י (שם פסוק יח) הם ימים אחדים שאמרה לו אמו (שם כז מד) וישבת עמו ימים אחדים.

זקני הרה"ק המבשר צדק מזל"טמשוב זי"ע ביאר ענין זה על פי מאמר חז"ל (ב"ר יא ה) אמרה שבת לפני

ושמאל רומז ליום ראשון, יום של בני אדם, ו'בינייהו כלה', שבת המלכה מצויה ביניהם. ופירוש זה של 'מינא ושמאלא' מובא בפירוש רש"י על הכתוב אצל אליעזר שאמר ואפנה על ימין או על שמאל (בראשית כד, מט) ופירש"י 'ימין אלו בנות ישמעאל, ושמאל אלו בנות לוט' כנ"ל שימין מרמז לבני ישמעאל ושמאל לשאר הגויים.

ולזה אנו רואים דבר פלא שבארץ ישראל, ששם עיקר הגוים הם בני ישמעאל, מהדרים להקדים בערב שבת, ובחויץ לארץ ששם העיקר שאר הגוים מהדרים לאחר במוצאי שבת קודש.

אומות העולם מבקשים לקנות להם אחיזה בשבת קודש והשפעותיו, וכדי שלא ליתן להם אחיזה נצטוינו להוסיף מהחול אל הקודש, וזה שאנו אומרים ב'לכה דודי', ימין ושמאל תפרוצי ואת ה' תעריצי, ששמירת שבת פורצת ומקיפה גם לימין ושמאל של השבת, דהיינו לימות החול, דהלא אנו יודעים שתמיד נאחות כוחות הטומאה בקדושה, ולכן הגויים עושים הימים שלהם, כשהיא נאחות לימין ושמאל של שבת קודש. ואנו

היינו שנה שלימה, מימים אחדים דהוא שבת. והוא, ע"י ישיבתו שבע שנים, או יעלה ימי שבת לשנה שלימה.

וזהו מה שמפרש רש"י, אעברך שבע שנים, הם ימים אחדים, שעל ידי שבע שנים, יעלה שנה מימים אחדים שאמרה לו אמו וכנ"ל.

ונראה לומר לפי דבריו, באופן אחר, שכונת אמרה 'ימים אחדים', היתה לשנת השמיטה, שהוא בבחינת יום שכולו שבת. שביקשה מיעקב שגם ימות החול יהיה אצלו בחינה של שבת.

בספר בית אברהם (ויצא) כתב, ש'יעקב' הוא בגימטריא שבע פעמים שם הוי"ה ב"ה, נגד שבעת ימי השבוע, שכולם היו אצלו בחינת שבת קודש.

והנה זקני כ"ק אדמו"ר הזקן זי"ע (שיומא דהילולא דיליה היה בערב שבת קודש) ביאר דבר נפלא מה שאומרים בזמירות שבת 'מינא ושמאלא ובינייהו כלה'. דהנה ביום ראשון יש לנוצדים את היום' שלהם, ואצל הישמעאלים הוא ביום שישי. וזהו 'מינא ושמאלא', שימין רומז ליום שלפני השבת, יום שישי, שאז חוגגים בני ישמעאל,

ובזה מבואר כוונת המדרש יתן לך ויחזור ויתן לך אלקותא, כי היתה ברכת יצחק ליעקב שיתברך בברכה כפולה, כי שפע הגשמיים יהיה מלובש עם אור אלוקי ושפע רוחני, והיינו שירגיש בתוך הברכה הגשמית את האלקות שבה, ועי"ז יהיו כל עניניו הגשמיים ג"כ רוחניים.

ומבאר זקני לפי זה שינוי הלשונות בין דברי יצחק לעשו וצודה לי צידה ועשה לי מטעמים וגו' בעבור תברךך נפשי (שם כו ג-ד), ואילו רבקה אמרה אל יעקב הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר, הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברככה לפני ה' וגו' (שם פסוקים ו-י), דכוונת רבקה כששניתה ואמרה ואברככה לפני ה', לרמז כי לא מיירי בברכות גשמייות בעלמא, אלא שננו בהם ברכה ושפע רוחניות.

ולפי דברים אלו יש לומר שכששמעה רבקה על השנאה של עשו אל יעקב על הברכה אשר ברכו אביו, ועל מה שאמר יקרכו ימי אבל אבי ואהרנה את יעקב אחי, שלחה וקראה ליעקב בנה ואמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרוגך (שם פסוקים מא-מב), והבינה שהכעם של עשו הוא בגלל

אומרים 'ימין ושמאל תפרוצי', שהכוחות הקדושה של השבת קודש יגברו על כוחות המומאה.

אבן כדי לבאר ענין בקשה זו של רבקה ליעקב על קדושת הזמן, נקדים מה שאמר כ"ק אא"ז מו"ר זי"ע לבאר הברכות של יצחק, והוא לפי דברי המדרש (ב"ר סו ג) על הפסוק (שם כו כח) ויתן לך האלוקים מטל השמים ומשמני הארץ וגו', המדרש מודקדק מהו ויתן, דהוי ליה למימר יתן, ופירשוה בכמה אנפין, ורבי אחא פירש יתן לך [ויחזור] ויתן לך אלקותא.

וביאר כ"ק זקני ז"ל ענין זה בהקדם האמור בפרשת וישלח שאמר יעקב אבינו (שם לב ה) 'עם לבן גרתי' וגו', ופירש רש"י גרתי בגימטריא תרי"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי, ותרי"ג מצות שמרתי וכו'. וצריך להבין מה כוונת דרשת חז"ל זו, דלכאורה מה השייכות והקשר בין 'עם לבן גרתי' לענין שמירתו על התרי"ג מצות, וביאר זקני ז"ל דאף אמנם שהיה מציאות של 'עם לבן גרתי' ובחיצוניות היה נראה כמתעסק עמו בעניני גשמיים, אמנם באמת 'ותרי"ג מצות שמרתי', שהיו כל עסקיו הגשמיים בפנימיותם דברים רוחניים.

העולם הזה לא היו בבחינת בכל דרכיך דעהו (משלי ג ו), ולמעם זה תקנו בברכת התורה, אשר קדשנו במצותיו וציונו לעסוק בדברי תורה, דגם העוסקים בעניני העולם הזה צריכין להיות באופן שיהיה בבחינת עסק התורה, כדאמרו חז"ל (ברכות לה): הנהג בהן מנהג דרך ארץ, כלומר, שהעניני דרך ארץ יהיו מונהגים ע"י התורה, והם לא עשו כן, אלא בשעה שעסקו בתורה היו בבחינה זו, ולא בעת עסקם בעניני העולם הזה. וזה שדייקו חז"ל, שלא ברכו בתורה תחילה, דייקא, שתחילת ברכת התורה הוא לעסוק בדברי תורה.

ומבאר הערוגת הבשם לפי זה, מה שאמרו חז"ל (חולין צא): על הפסוק ויפגע במקום (בראשית כה י). כי מטא לחרן אמר אפשר עברתי על מקום שהתפללו אבותי ואני לא התפללתי, כד יהיב דעתיה למיהדר קפצה ליה ארעא מיד ויפגע במקום. שיעקב אבינו אחרי שהותו י"ד שנים בבית שם ועבר, והכל כדי ללמוד דרך זו שגם בעסקו בעולם הזה יהיה כוונתו לשם שמים. ועתה כשהוא בדרך לבית לבן ששם יהא מוכרח לעסוק בעסקי העולם הזה, כשהגיע למקום המקדש ועבר על מקום קדוש כזה, ולא הרגיש

שחשב שברכת יצחק היה ברכות גשמיים, שעשו חשב שמגיע לו עולם הזה, כמו שכתב רש"י (שם כה כב) שהיה עשו ויעקב מריבים בנחלת שני עולמות, ולכן כעס לא רק על מה שלקח יעקב הברכות, אלא מה שלקח ברכות הגשמיים השייכים לו.

ולבן אמרה ליעקב ברח לך אל לבן אחי חרנה, וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך (שם כו מג-מד). וכוונתה כשאמרה 'ימים אחדים' היתה לבחינה של שנת השמיטה כדאמרן, שהוא ענין שיהיה אצלו גם ימות החול בבחינה של קדושה כמו שבת. ובוה ייווכח עשו שהברכות אצל יעקב הם לא סתם ברכות גשמיים, דאצל יעקב כל הגשמיות בפנימיותם הם דברים רוחניים, ובוה ישוב חמת עשו.

והנה יעקב אבינו אחרי הציווי של אמו 'ישבת עמו ימים אחדים' הלך והטמין עצמו בישיבת שם ועבר כדי לעשות הכנה לעבודה זו. וכמו שמבאר זקני בעל ערוגת הבשם (ויצא) מה שאמרו חז"ל (ב"מ פה) על מה אבדה הארץ (ירמיה ט יא), על שלא ברכו בתורה תחילה, וכיארורה, דבאמת למדו תורה הרבה, אבל כשעסקו בעניני

מבוטשאטש זי"ע, דלכן קיפל הקב"ה כל ארץ ישראל תחת יעקב אבינו כדי לרמוז לו שיהא בכוח הצדיקים להמשיך חלק קדושתם שבארץ ישראל גם לחוץ לארץ בכל מקומות מושבותם על דרך (מגילה כט.) שבכל מקום שגלו שכינה עמהן, והוא בחינה של קדושה שלא במקומה.

היוצא מכל דברינו שמה שציוה רבקה ליעקב 'וישבת עמו ימים אחדים', היתה כונתה שיעקב יקדש בחינת הזמן, להכניס גם ימי החול לבחינת שבת, שגם העסק בששת ימי המעשה יהיה בבחינה של קדושת השבת.

ובוונתה בזה היתה לשכך הכעס והחימה של עשו, כשהוא יראה שאצל יעקב הברכות הגשמיים הם אינם ענין של עולם הזה, אלא שאצל יעקב ברכות אלו יש להם בחינה של אלוקות, שיעקב הכניס קדושה גם בעניינים הגשמיים, ועל ברכות כאלו לא ירגיש עשו השנאה על שלקחו ממנו.

ועל פי זה יש ליתן טעם שלזה הטמין יעקב עצמו בבית שם ועבר, כדי לדעת את המעשה אשר יעשון על פי התורה בדרך עבודה זו.

עד בואו לחרן, חרד חרדה גדולה דמה יהיה בסופו, אם לעת עתה שעדיין לא התחיל לעסוק בעסקים, אלא שיהיה מעותר לכך, נפל כ"כ ממדרגתו, עד שיהא באפשרותו לעבור על מקום המקדש ולא ירגיש כלום, מה יהיה אם יעסוק בפועל בעסקים של עולם הזה. על כן יהיב דעתיה למיהדר, שרצה לחזור ולשוב לבית המדרש של שם ועבר.

וייש לומר עוד בענין זה, שענין החלום שחלם יעקב בדרך לבית לבן, היה גם על דרך זה, לקדש הגשמי, להכניס העסק בעולם הזה בבחינה של קדושה, כמו שאיתא ממרן הבעל שם טוב זי"ע לבאר הפסוק (שם פסוק יב) והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה וגו', כי סולם בנימטריא 'ממון', וזהו אומרו 'והנה סולם' שהוא הממון, 'מוצב ארצה', שהוא דבר גשמי וארצי, אמנם 'ראשו מגיע השמימה', שאפשר לזכות על ידו לשכר נצחי.

עוד נאמר לו בחלום (שם פסוק יג) הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתגנה ולזרעך, ומפרש רש"י, שוכב עליה - קיפל הקב"ה כל ארץ ישראל תחתיו. ומביא זקני בעל ערוגת הבשם (ויחי) מספר ברכת דוד להגאווה"ק

ועל ענין זה התכוון יעקב כשאמר לעשו, עם לבן גרתי, ותרתי"ג מצות שמרתי (שם לב ה, וברשי"ש), שבבית לבן כשהוא היה עסוק בכל הענינים הגשמיים הכנים הכל לקדושה, ולכן איך כדאי לשנוא אותי על ברכות אביך שברכני, שכל הברכות היה בבחינת עולם הבא, ע"י שיעקב הכניסם למעלות הקדושה, כדאמרן.

יעזור השי"ת שבבחינת מעשה אבות סימן לבנים, נזכה גם אנחנו להכניס כל עסקינו למדרגה של קדושה, עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

ואחרי כן נגלה אליו השי"ת בחלום, ונגלה לו שבעבודה זו יש בחינה של 'עולם' 'שנה' ו'נפש', הענין של 'ימים אחדים', דהיינו לקדש הימות החול בקדושת השבת הוי בחינה של 'שנה'. הגילוי של הארץ אשר אתה שוכב עליה, דהיינו הענין של קדושת ארץ ישראל שלא במקומה, והוא הכוח להמשיך קדושת ארץ ישראל גם לחוץ לארץ, הוי בחינה של 'עולם', והגילוי של סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, דהיינו לקדש ה'ממון', דהיינו הגשמי וארצי, להעלות אותו למעלה של קדושה בחינת שמים, והוא הענין של בחינת 'נפש'.

ניצוצי אודה מתוך סעודת מלזה מלכה

בשילוב סיום מסכת ראש השנה שנלמד במסגרת הדף היומי בבית מדרשינו ע"י המג"ש הרה"ג רבי אפרים קץ שליט"א

היה יודע לשתות ולעשן, אמר לו היהודי, הרבי אינו מבין, חתני שותה, אבל אינו מבין איך לשתות, חתני מעשן, ואינו ידע איך לעשן. וכוונתו שהוא שותה ומעשן מידי הרבה. ועל פי זה מתבאר הפסוק ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש שלכאורה צריכים

קראנו היום בפרשה ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש (בראשית כה ב). סיפר לי אברך חשוב שהיה יהודי שהגיע לאחד מאדמו"רים ואמר לו שחתנו אינו יודע איך לשתות ואיך לעשן. אמר לו הרבי, אני מכיר הרבה יהודים שהיו שבעי רצון שחתנם לא

לתורה, אמנם יכול להיות שהוא מביא כסף לבית, אבל הוא אינו זוכה ליהנות מהכספו. רק אלו שקובעים עתים לתורה זוכים לחם לאכול ובגד ללבוש.

והנה העולם אומר 'אין אמריקא מאכט מען געלט, דא אין ארץ ישראל

לעבט מען' (שבאמריקה מרויחים כסף אבל בארץ ישראל חיים), דהיינו שיכולים להרויח ממון רב, אבל החיים של אלו הרודפים אחר הממון אינם חיים, שכל הזמן רודפים אחרי הכסף. אם יהודי שעובד לפרנסתו קובע עתים לתורה אז החיים שלו הם חיים אמיתיים, וזוכה לאשריך בעולם הזה וטוב לו לעולם הבא (אבות ד א).

וזה היה כוונת בקשת יעקב אבינו ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש, דלפעמים גם כשיש לו לאדם לחם ובגדים, אם הוא אינו זוכה לחיות כמו יהודי החיים שלו אינם חיים, ואינו בבחינת לחם לאכול ובגד ללבוש.

יעזור השי"ת שיזכו הלומדים להתחזק בלימוד התורה ביתר שאת וביתר עוז ולזכות לברכה של לחם לאכול ובגד ללבוש עדי נזכה לכיאת גוא"צ בב"א.

להבין הלשון לחם לאכול ובגד ללבוש, למה משמש לחם אם לא לאכול, ולמה משמש בגד אם לא ללבוש. אלא גם כשיש לחם צריכים לדעת איך לאכול, וגם כשיש בגד צריכים לדעת איך ללבוש.

ויש לומר בהקדם מה שאמרו חז"ל (אבות ג יז) אם אין קמח אין תורה, אם אין תורה אין קמח, ולכאורה משנה זו מתאמת יותר לאברכים שלומדים בכולל, שאם אין קמח אין תורה, שאם לא יהיה לאברכים הקמח לא יוכלו ללמוד, אך האברכים גם צריכים לדעת, שאם אין תורה אין קמח, שרק בזכות התורה זוכים להקמח.

כאשר אנו מדברים ללומדי הדרך היומי החשובים, שרובם ככולם הם מאלו שיגע כפיך כי תאכל (תהלים קכח ב), אלו שעובדים על המחיה והכלכלה, לכאורה משנה זו לא שייכת אליהם שהרי הם עומלים על הקמח, אלא שצריכים לדעת שרק אלו שזוכים לקבוע עתים ללימוד התורה, הם אלו שזוכים לקמח, בבחינה של לחם לאכול ובגד ללבוש. אם אין קובעים עתים

התוועדות וסעודת הילולא עם בחורי החבורות
לרגל יומא דהילולא קדישא של כ"ק אדמו"ר הזקן זי"ע
ליל שישי פרשת ויצא אור לח' כסלו תשפ"ב

הצלה כלל. ועל כן אף שנצטווה יעקב
מאביו ואמו לילך אל בית לבן ולישא
אשה, מ"מ לא פנה תיכף לחרן אלא
הלך תחילה לבית עבר לעסוק בתורה,
ונשתהה שם י"ד שנים ורק לאחרים
המשיך בדרכו לחרן.

**והמעם שעשה כן, אף כי בוודאי
לא היה מבטל את דברי**

אביו ואמו, הוא מחמת שגמר יעקב
בלבו מה לי צרת עשו מה לי צרת
לבן, ואין זה הצלה ומקום מבטח כלל,
ורק בהכנה ע"י תורה דמוגנא ומצללא
אף בעידנא דלא עסיק בה, יהיה בכוחו
להתחזק נגד הנסיונות שיעמדו ויזדמנו
לו בדרכו ובבית לבן, ולכן רק לאחר
שעסק בתורה י"ד שנים המשיך יעקב
בדרכו לקיים את ציווי הוריו, וממילא
אף בזה שנשתהה בדרכו, חשוב שפיר
שקיים מצות כיבוד אב ואם בשלימות.

וזהירות זו למדנו מיעקב אבינו
בבחינת מעשה אבות סימן
לבנים, שהנמלט מחמת סכנה ממקום
מגוריו, עליו בראש ובראשונה לדאוג
שיהא למקום שיש בו גם תורה ויוכל
להתנהג שם כיהודי, דאם הוא נמלט

היום הוא יומא דהילולא קדישא של
כ"ק אאזמו"ר רבי פינחס דוד
בן רבי שמואל שמעלקא הלוי זצ"ל
המכונה 'אדמו"ר הזקן' זכותו יגן עלינו
ועל כל ישראל אמן. וכטרם שאדבר
על בעל ההילולא אקדים לומר דבר
תורה מבנו כ"ק אאזמו"ר זי"ע על
פרשת השבוע.

**בתיב בפרשתו ויצא יעקב מבאר שבע
וילך חרנה (בראשית כה י).** ודקדק
כ"ק זקני ז"ל בהאי קרא שהרי לא
הלך מיד אל חרן, אלא נתעכב י"ד
שנים בבית שם ועבר (כמו שמוכא ברש"י
סוף פרשת תולדות). ומדוע עשה כן ולא
הלך אל חרן תיכף, כציווי שנצטווה
ע"י אביו ואמו קום לך פדנה ארם
(שם פסוק ב).

**ואמר זקני ז"ל ליישב, דהנה בכל
מצב וזמן שאדם נצרך לברוח
ממצב או ממקום מסוים, בין מחמת
סכנה גשמית וכל שכן מחשש סכנות
רוחניות, עליו להתכונן תחילה היטב
ולוודא כי המקום אליו יברח וימלט
מובטח לא רק בגשמיות אלא גם
ברוחניות, דהצלת הגוף בלבד אין זה**

ועלינו להתבונן, מניין הכיר דו"ז רבי דוד"ל שלוקני לא זייק להיות באמריקא, אלא שבגלל שזקני היה לו ההכנה של תורה, כמו שיעקב אבינו עשה הכנה בישיבת שם ועבר, כך זקני עשה הכנה בהתמדתו בימי אברכותו, כשהיה גר בעיה"ק צפת, וסיפר ר' מאיר שוחט ז"ל שזקני כשהיה גר בצפת היו לו סדרי לימוד עם שש חברות מידי יום ביומו, עם כל אחד מהם למד שלש שעות, הוא אומר שלמד שמונה עשרה שעות לימוד לפחות במעת לעת, ורק שש שעות נותרו לו לתפילה לשינה ולאכילה, והחסידים הראשונים שזוכרים את תפילותיו הגלהבות ואת השתפכות הנפש שלו ברגש והתרוממות הרוח בעמדו בתחינה לפני בוראו, ידעו בנפשם שכמעט ולא נותר לו פנאי לשינה.

וסיפר אותו ר' מאיר, שהוא עצמו היה החברותא הראשון שלו באשמורת הבוקר, וזקני חשש שהואיל והוא מאחר לעלות על יצועו, אולי יתאחר לקום משנתו, לפיכך ביקש ממנו, שכאשר יעבור ליד ביתו בדרך לבית המדרש ינקוש בחלון להעירו, והעיד ר' מאיר, שמעולם לא הוצרך להעירו, אלא תמיד מצאו ניעור ומחכה לו.

למקום שיש בה חשש סכנה רוחנית, הרי אמרו חז"ל (במדבר רבה כא ד) גדול המחטיו יותר מן ההורגו.

והוסיף זקני ז"ל ואמר שבעיניו ראה יהודים שהיו יראים ושלמים מתחילה במקומות מושבותיהם, וברחו מאירופה מחמת מציקים ופחד, ונשתקעו במקומות שונים באמריקא, ולא הצליחו לעמוד שם בנסיונות הזמן, כי לא נזהרו היטיב במחשבה קודם למעשה, שאין שייך הצלה בלא תורה, כי לא יתכן פדות ותשועה ע"י שיתיישב במקום שאינו בחזקת כשרות וודאי, ואין חשוב הצלה ומבטח רק במקום שיוכל להשאר דבוק בתורה ומצוות, כי הוא ההצלה העיקרית בין ברוחניות ובין בגשמיות.

זה ידוע שדו"ז הרה"ק רבי דוד"ל בידרמן מלעלוב זי"ע הורה לזקני כ"ק אדמו"ר הזקן זי"ע לנסוע לאמריקא, כדי להחיות את האידישקייט שם ולהשיב לב בנים לאביהם שבשמים, וזקני טען ואמר לו, הלא לכולם אתה אומר שלא לנסוע לאמריקא, שהרי אמריקא איז א טרייפנע מדינה (אמריקה היא מדינה טריפה), ולי אתה אומר כן לנסוע, ענה לו רבי דוד"ל דיר וועט עם גישט שאמן' (לך לא זייק להיות באמריקה).

בכמה מקומות דההולך מארץ ישראל לחוץ לארץ כתיב וירד, שארץ ישראל גבוה מכל הארצות.

ואמר כ"ק אאזמו"ר זי"ע לתרץ ולומר, דכיון שהלך יעקב ליטמן וללמוד תורה, אף שהיה שוהה בבית עבר בחוץ לארץ, לא יקרא עליו שם ירידה, דשהייה בבית המדרש נחשב כשיבה בארץ ישראל, ועל דרך שהובא בשם הגר"א (קול אליהו ברכות ח.) דאמרינן בגמרא (שם) אמרו ליה לר' יוחנן איכא סבי בכבל, תמה ואמר (דברים יא כא) 'למען ירבו ימוכם וימי בניכם על האדמה' כתיב, אבל בחוצה לארץ לא, כיון דאמרי ליה מקדמי ומחשכי לבי כנישתא אמר היינו דאהני להו, כדאמר ר' יהושע בן לוי לבניה קדימו וחשיכו ועיילו לבי כנישתא כי היכי דתורכו חיי. ודקדק דהא עדיין יקשה דמה תירצו בזה הא על האדמה כתיב אבל בחוצה לארץ לא. וביאר על פי מה דאיתא בגמרא (מגילה כט.) תניא רבי אלעזר הקפר אומר עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל שיקבעו בארץ ישראל, דלפי זה הוי ממש כמו על האדמה, דכיון שעתידין ליקבע בארץ ישראל, הם נחשבות כבר עתה כאדמת ארץ ישראל.

ידוע שבתקופה זו למד זקני בחברותא עם הגאון רבי משה קליערס זצ"ל לימים רבה של עיה"ק מבריא, ועם הגה"צ רבי מוט"ל סלונימער זצ"ל. כעבור שנים, כאשר דודי כ"ק אדמו"ר רבי משה מבאסטאן זצ"ל למד בישיבתו של הגאון רבי משה קליערס, סיפר לו על גודל התמדתו והיקף בקיאתו של אביו הגדול.

כ"ק אדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב זצ"ל סיפר שזקני למד תקופה מסוימת ב'ישיבת בר יוחאי' שבמירון, הוא היה יוצא מצפת בתחילת השבוע ושהה במירון עד לערב שבת, כשהוא למד בחברותא עם הגה"צ רבי מאיר יחזקאל הולצברג זצ"ל, לימים רבה של ראש פינה במשך שמונה עשרה שעות ביממה.

אם כן אחרי הכנה רבא כזאת בתורה שהיא מונגא ומצללא, אין זה פלא מה שאמר עליו רבי דוד'ל שלך לא זיך האמריקא.

בספה"ק קדושת לוי דקדק דלמה כתוב וילך חרנה, הוי ליה לכתוב וירד חרנה, כמו שפירש רש"י

הזוטרים שלי, אותו השארת בחוץ לארץ, אולם כאן בארץ ישראל נמצא אני, שאני היצר הרע הגדול והחזק מאלו שהכרת.

בידוע לכם שימי געורי עברו עלי בחוץ לארץ באמריקא, ואני יכול לומר שכמה שהיצר הרע תקיף וחזק שם, עכ"ז הרי שכאן בארץ ישראל בבחינה מסויימת יש כאן נסיונות קשים יותר, והוא בבחינה של כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו (סוכה נב). אותם הנסיונות שהיו לזקני כשנסע לאמריקה, ישנם בדור הזה בארץ ישראל. ואנו מקוים שכחו וזכותו של זקני שעמד בנסיונות האלו באמריקה, והשפיע על היהודים שמה שיוכלו להתגבר על הנסיונות, יעמוד לנו שזה גם ישפיע עלינו שנוכל לעמוד בנסיונות כאן בארץ ישראל.

אמנם צריכים לדעת, שהעצה שעל ידה התגבר זקני על הנסיונות, הוא הענין של משכהו לבית המדרש (שם), זקני השקיע שנים רבות בלימוד התורה שעות על גבי שעות, ולכן היה לו את זכות התורה דמגנא ומצללא אף בעידנא דלא עסיק בה. ולכן אתם הבחורים החשובים שזוכים לשבת באהלה של תורה עליכם לדעת,

ואת זה אפשר לומר גם על זקני אדמו"ר הזקן שאפילו כשהיה באדמת אמריקא, היה אצלו בחינה של 'אורא דארץ ישראל', וכמו שאמר דודי כ"ק אדמו"ר מווייעליפולי שליט"א, בשלשים של זקני אדמו"ר רבי לוי יצחק זי"ע, שהבית של זקני רבי לוי יצחק היה כמו אי של ארץ ישראל בתוך אמריקא, ובודאי שענין זה ירש מאביו בעל ההילולא, שהנהיג הרבה ממנהגי ארץ ישראל גם באמריקא, כדי להמשיך קדושת ארץ ישראל גם לאמריקא, וכך הוא נשמר מכל הטומאה שהיה באמריקא, שהרגיש שבעצם הוא לא נמצא באמריקא אלא בארץ ישראל.

מספרים על הרה"ק רבי מנדלי' ווימעפסקער זי"ע, שכשנסע לארץ ישראל אמר ליצר הרע שהוא משאיר אותו בחוץ לארץ, אך כשהגיע לארץ ישראל בדרתו מן הספינה והנה פוגש הוא את היצר הרע, שאל רבי מנדלי להיצר הרע, איך הגעת לפה, הלא השארתי אותך בחוץ לארץ, אמר לו היצר הרע, אני המנהל הראשי של כל היצר הרע'ים שיש בעולם, אותו היצר הרע שפגשת בחוץ לארץ הוא רק אחד מהעובדים

שהתורה מגנא ומצלא אף בעידנא דלא עסיק בה, וכך ע"י לימוד התורה יהא לנו שמירה, ונהיו שמורים ומוגנים כנגד פגעי היצר הרע.

יעזור השי"ת שזכותו הגדול של זקני בעל ההילולא יגן בעדינו, זכות התורה שלמד יגן עלינו, ואין זה די מה שהוא למד, אלא בזכות שאנו נלך בדרכיו ונתחזק בלימוד התורה, נזכה להתגבר על כל הנסיונות, עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

שבמשך שנות החיים עוברים זמנים שלא תמיד יהיה לכם אפשרות להשקיע בלימוד כמו שלומדים בישיבה, ולכן 'דארף מען אריין כאפ'ן די בחוריש'ע יארן' (צריכים לנצל את שנות הבחרות) שבשנים אלו זוכים ללמוד בישיבה, וצריך לראות כמה שיותר להשקיע בלימוד התורה, שאין זה רק קנין בשעה שזוכים ללמוד, אלא שהוא השקעה על העתיד במשך שנות החיים, שפעמים יקרה שלא יוכל ללמוד, ועוברים על האדם נסיונות,

צַמַח עוֹלָם יִהְיֶה צִדְקָתְךָ

לטובת נשמת
ב"ק מרן אדמו"ר רבי לוי יצחק הלוי
בן ב"ק מרן אדמו"ר הזקן
רבי פנחס דוד הלוי הורדוויץ זצוקללה"ה
מבאסטאן
נסתלק לגנוי מדומים ביום השב"ק
בעידן רעוא דרעזין ח"י כסליו תש"ע
זכותו יגן עלינו

הוצאות הגליון נדבת ידידנו
הרה"ג רבי **פנחס משה אשר** שליט"א
לדגל שמחת נישואי בנו הבה"ח **צבי הירש לויב** למזל טוב

שמחת החתונה תתקיים ביום שלישי אור לב' כסלו הבעל"ט
באולמי דויאל בעיר ב"ב

יזכו לבנות בית נאמן בישראל ויהיה קשר של קיימא
דורות ישרים ומבורכים בבדידות גופא ונהודא מעליא